

Handreikingen voor grondverzet in het bovenrivierengebied

Om de hoofddoelstelling(en) van de beleidsnotities Actief Bodembeheer Maas (ABM) en Rijntakken (ABR) te kunnen bereiken, is het noodzakelijk dat de opgenomen beleidsregels in de praktijk goed uitvoerbaar zijn. De hoofdlijnen van het beleid zijn duidelijk. Wel is er ruimte voor interpretatieverschillen bij de invulling van de details. Het doorgronden van de regels vergt daarnaast de nodige moeite. In de praktijk blijken er dan toch veel onduidelijkheden te bestaan. Om de uitvoering van het beleid in de praktijk te ondersteunen, worden momenteel twee handreikingen ontwikkeld.

De ene handreiking is bestemd voor het toepassen van de afwegingsmethode en kosteneffectiviteitstoets (KE-toets), de andere voor het opstellen van een grondstromenplan in het kader van ABR/ABM. De handreikingen zijn een hulpmiddel. Ze zijn geschikt voor iedereen die betrokken is bij het opstellen, uitvoeren of beoordelen van grondstromenplannen of het toepassen van de afwegingsmethode en de KE-toets bij rivierverruiming- of natuurontwikkelingsprojecten in het (boven)rivierengebied.

Afwegingen binnen ABR/ABM

Het doel van de afwegingsmethode is het inzichtelijk maken van de milieueffecten en kosten bij de uitvoering van een herinrichtingsproject. De afwegingsmethode vergelijkt daarvoor maatschappelijke baten (vermindering van blootstelling en verspreiding van verontreinigingen), met de maatschappelijke lasten (energieverbruik en kosten) die met de uitvoering van een bepaalde variant zijn gemoeid. Op deze manier kan worden bepaald welke uitvoeringsvariant het grootste milieurendement oplevert tegen aanvaardbare kosten (ALARA).

De afwegingsmethode wordt bij herinrichtingsprojecten gebruikt om:

- Een keuze te maken tussen verschillende uitvoeringsvarianten.

- Milieuverbetering of stand-still inzichtelijk te maken.
- Een keuze te maken tussen wel/niet gescheiden ontgraven en bergen.

Kosteneffectiviteit

Conform de beleidsnotities ABR en ABM wordt ook (in-situ) getoetst of de nieuwe bodem na uitvoering aan de saneringsdoelstelling voldoet. Is dit niet het geval, dan kan een kosteneffectiviteitstoets (KE-toets) worden uitgevoerd. Dit om te beoordelen of het extra ontgraven van grond, zodat de saneringsdoelstelling direct wordt bereikt, kosteneffectief is. In individuele gevallen kan blijken dat extra ontgraven niet kosteneffectief is en dat geaccepteerd moet worden dat tijdelijk een hoger verontreinigingsniveau blijft bestaan. Door sedimentatie van slibdeeltjes zal op termijn een nieuwe bodem ontstaan die tenminste voldoet aan het herverontreinigingsniveau.

Zowel de afwegingsmethode als de KE-toets is vooral in de fase van planvorming en ontwerp van herinrichtingsprojecten van belang. De resultaten van beide afwegingen dienen uiteindelijk ter onderbouwing van de vergunningaanvragen (Wbb, Wvo en Wm) te worden ingediend. In de handreiking wordt stapsgewijs aangegeven welke informatie nodig is. Ook wordt beschreven op

welke wijze de berekeningen moeten worden uitgevoerd om deze afwegingen mogelijk te maken. Om de verschillende deelaspecten (blootstelling, verspreiding, energieverbruik en kosten) te berekenen, wordt bij de handreiking voor de afwegingsmethode en de KE-toets ook een rekenhulpmiddel beschikbaar gesteld.

Grondstromen

In de ontwerpfase van een herinrichtingsmaatregel is een globaal inzicht in de grond- en materiaalstromen al snel noodzakelijk. Op basis daarvan kan namelijk worden beoordeeld op welke wijze de herinrichtingsmaatregel tot stand kan komen. De meest doelmatige uitvoeringsvariant wordt gekozen op basis van de afwegingsmethode. Bij de uitwerking van de variant en de aanvraag van de daarbij behorende vergunningen, wordt een grondstromenplan en een grondbalans opgesteld.

Het grondstromenplan betreft één document. Hierin wordt vastgelegd welke informatie met betrekking tot grondstromen het bevoegd gezag Wbb, Wvo, Ontgrondingenwet en Wm nodig heeft om een (integraal) besluit te kunnen nemen over de voorgenomen herinrichtingsmaatregel(en). In de handreiking wordt daarom ook aandacht besteed aan de eisen die worden

gesteld aan een saneringsplan. Omdat er veelal sprake is van grondverzet van verontreinigde uiterwaarden- of weerdgrond, zal een grondstromenplan ook aan deze eisen moeten voldoen.

Overige materiaalstromen

Het grondstromenplan beperkt zich niet alleen tot de diffuus verontreinigde grond. Er komen ook hoeveelheden overige materiaalstromen vrij in het project. Voor deze stromen, waaronder secundaire bouwstoffen, delfstoffen en/of gevaarlijke afvalstoffen, is een toepassing of verwerking binnen of buiten het projectgebied noodzakelijk. Deze overige materiaalstromen worden ook in een grondstromenplan opgenomen. Dit vanwege het raakvlak tussen grondstromen en 'overige' materiaalstromen en ten behoeve van een integrale beoordeling van een herinrichtingsmaatregel.

De handreiking voor het opstellen van een grondstromenplan bevat als bijlage een raamwerk. Hiermee kan een gebruiker zelf

bepalen welke onderdelen in het grondstromenplan van toepassing zijn.

Workshop

De handreikingen worden in februari 2005 door middel van een praktijktoets met twee projecten getest. Daarna start de fase van afronding van de handreikingen, waarbij een begeleidingsgroep een belangrijke rol speelt. Deze groep bestaat uit private en publieke initiatiefnemers, vergunningverleners en handhavers. In juni 2005 wordt een workshop georganiseerd voor iedereen die betrokken is bij de voorbereiding en uitvoering van herinrichtingsprojecten in het Bovenrivierengebied.

Info:

Frank Scheffer (AKWA/WAU)

Tel: (030) 285 79 61

E-mail: f.n.scheffer@bwd.rws.minvenw.nl

Martijn van Elswijk (Royal Haskoning)

WATERBODEM OP HET WWW

Informatie over waterbodems en waterbeheer op het internet? Kijk eens op de volgende sites:

- www.akwa.info
- www.waterbodem.nl
- www.baggernet.info
- www.waterbodem.pagina.nl
- www.nederlandleeftmetwater.nl
- www.uvw.nl
- www.steunpunt.waterremissies.nl
- www.subbid.novem.nl
- www.svb.novem.nl
- www.reinigendeweg.nl
- www.actief-bodembeheer-rivierbed.nl
- www.zeeslib.nl

COLOFON

De Nieuwsbrief van AKWA verschijnt ieder kwartaal.

Oplage: 1300 stuks

AKWA is een samenwerkingsverband tussen Bouwdienst, DWW, RIKZ, RIZA en RWS-Noordzee

AKWA-redactieteam:

Tommy Bolleboom, Jeff Colin
Janneke van der Linden, Marcel Tonkes
Rik Sonneveldt, Miranda van Ark
(MVA Communicatie, Den Haag)

Vormgeving en druk:

Quantes, Rijswijk

Redactie-adres:

Postbus 5044, 2600 GA DELFT

Telefoon: 015 251 84 79

Telefax: 015 251 85 55

e-mail: AKWA@DWW.RWS.MinVenW.NL

internet: www.akwa.info

Opvragen AKWA-rapporten:

Cabri-mailservice te Lelystad

Telefax: 0320 28 53 11

e-mail akwa@cabri.nl

AKWAGENDA

Wanneer	Organisator	Titel	Waar	Info
30 en 31 maart	SBO	Nationale bodem conferentie	WTC, Rotterdam	www.sbo.nl
12 april	Platform Bodembeheer	Bodems in Europa	Provinciehuis Den Bosch	e-mail: pbb@nitg.tno.nl

Hiermee abonneer ik mij gratis op de AKWA-nieuwsbrief

Bedrijf/instelling:

Naam:

Adres:

Postcode + Woonplaats:

Telefoon: Fax:

